

Barbaros Mh. Ahlat Sk. Varyap Meridian Sitesi
E1 Blok Kat:23 D:153 Batı Ataşehir / İSTANBUL /
TÜRKİYE
Tel: +90.216 510 00 39 – 40 Faks: +90.216 510 00 38
E-mail: ismail@mustafatopaloglu.av.tr
Web: www.mtopaloglu.av.tr

TAHKİM YARGILAMASINDA DAVANIN GERİ ALINMASI - FERAGAT VE SULH

Av. Prof. Dr. Mustafa TOPALOĞLU

1.Giriş

Alternatif bir çözüm yolu olan tahkimde de tarafların beklentisi, hakemlerin uyuşmazlığı kesin hüküm etkisi olan bir nihai kararla sona erdirmeleridir. *Functus Officio* doktrinine göre hakemlerin tahkim yargılamasındaki yetkileri nihai kararla birlikte kalkar¹. Ancak tahkim yargılamasının sona ermesi her zaman hakemlerin uyuşmazlığı çözen nihai hükmüyle olmaz. Taraflardan birinin fiil ehliyetini kaybetmesi, iflas etmesi veya tahkim süresinin uzatılmaması gibi nedenlerle tahkim yargılaması sona erebilir. Benzer şekilde davanın geri alınması, feragat, sulh ve tarafların anlaşmalarıyla da tahkim yargılaması hakemlerin uyuşmazlığın çözümüne yönelik bir hüküm vermelerine gerek olmadan sona erebilir.

Tarafların tahkim yargılamasının sona ermesine ilişkin bu yollar tahkim yasalarında ayrıntılı olarak düzenlenmiş değildir. İç tahkime yönelik Hukuk Muhakemeleri Kanunu ve milletlerarası tahkime ilişkin olarak da Milletlerarası Tahkim Kanunu tahkimde sıklıkla kullanıldığını gördüğümüz feragatle ilgili bir hüküm yer almamaktadır. Yine tahkim yargılamasının sona ermesi bakımından önemli olan bu haller tahkim doktrininde pek fazla işlenmiş değildir.

¹ **Moses, L.M.:** International Commercial Arbitration, 3rd Edition, Cambridge University Press, Cambridge 2017, s.215.

Biz çalışmamızda tahkim yargılamasının sona ermesine ilişkin bu haller önce Devlet yargısında nasıl ele alınıp uygulandığını ele alarak tahkim hukukundaki yansımaları inceleyeceğiz.

2. Davanın Geri Alınması

Devlet yargısında dava açmanın sonuçlarından biri de davayı geri alma yasağıdır. Eski dilde kullanılan “davayı atıye bırakma” veya “davayı takipten sarfi nazar etmek” de geri alma anlamında kullanıldığı görülmektedir². Ancak davanın atıye bırakılması, derdestliğe son vermeden de dosyanın işlemeden kaldırılması halinde de söz konusu olabilmektedir. Bu nedenle davanın geri alınması kavramının yerine davanın atıye bırakılması kavramı kullanılmamalıdır³.

Davanın geri alınması, davacının dava konusu ettiği hakkının takibinden ileride tekrar dava açma hakkını saklı tutarak vazgeçmesidir. Davayı geri alma, dava konusu hakka bir etki etmeden davanın derdest olma durumunu sona erdirir. Ayrıca, mahkemenin esastan karar vererek uyuşmazlığı hukuken çözüme bağlaması şimdilik ertelenmiş olmaktadır.⁴

Davacı HMK m.123 uyarınca ancak davalının açık rızası ile davasını geri alabilir. Hakim, davacının geri alma talebinin davalı tarafından kabulü halinde davanın açılmamış sayılmasına karar verir. Davalının geri alma talebine karşı çıkmaması veya itirazda bulunması yeterli değildir. Davalının geri alma talebine karşı kabul açık olmalıdır; zimni kabul yeterli değildir. Hakim, davacının geri alma beyanına karşı

² **Elgün, E.Ş.:** Medeni Usul Hukukunda Davanın Açılmamış Sayılması, Ankara 2011, s.163; Yargıtay uygulamasında da davayı atıye bırakmak davanın geri alınması olarak kabul edilmektedir: “HUMK.nunda davanın atıye terkı adı altında bir müessese bulunmamaktadır .Atıye terk etme deyimi ,davanın geri alınması anlamına gelmektedir. HUMK.nun 185/1.maddesine göre, açılan davanın geri alınabilmesi için bu isteğe karşı çıkılmamış ve davalı tarafından açıkça rıza gösterilmiş bulunması gerekmektedir. Zimni muvafakat geçerli değildir .Dava konusu olayda davacı vekili,13.11.2002 ve 19.12.2002 tarihli celselerde davalı Y.... Yem.San.Tic.Ltd.Şti. hakkındaki davasını atıye terk ettiğini bildirmiştir .Her iki celseye de katılan davalı Y.... Yem.San.Tic.Ltd.Şti vekili ise, bu isteme açıkça karşı koyarak haklarındaki davanın zamanaşımı nedeniyle reddine karar verilmesini istemiştir. O halde, mahkemece davalı Y....Yem.San.Tic.Ltd.Şti yönünden de yargılamaya devam edilerek bu davalı hakkında da olumlu yada olumsuz bir hüküm kurulması gerekirken...” (Yargıtay 11.HD, 23.10.2003 tarih ve E.2003/3110, K.2003/9805, Corpus Web Mevzuat ve İçtihat Programı).

³ **Aslan, K.:** Medeni Usul Hukukunda Davanın Geri Alınması, Ankara 2016, s.48-49.

⁴ **Tanrıver, S.:** Medeni Usul Hukuku, C.I, 3. Bası, Ankara 2020, s.658.

suskun kalan davalıya süre vererek bu konudaki açık iradesini açıklamasını istemek zorundadır. Davalının hiçbir surette geri almayı kabul ettiğine yönelik açık kabul beyanı alınamaz ise geri alma talebine rağmen davaya devam olunur.⁵

HMK m.123 hükmü uyarınca davacı hüküm kesinleşinceye kadar her zaman davasını geri alabilir. 7251 sayılı Kanun ile HMK m.310(2) hükmü kıyasen uygulanarak hüküm verildikten sonra dava dosyası istinaf kanun yoluna gönderilmeden önce davacı, geri alma beyanında bulunmuşsa, ilk derece mahkemesi davalıya geri alma beyanına rıza gösterip göstermediğini sormalıdır. Davalının açık rıza beyanında bulunması halinde bir ek karar ile geri alma nedeniyle davanın açılmamış sayılmasına karar vermelidir. Davalı, mahkemenin geri almaya beyana davetine hiç cevap vermez veya olumsuz yönde beyanda bulunursa, geri alma hiç yapılmamış gibi işlemlere devam edilir. Her iki olasılık istinaf aşamasında meydana gelirse, bölge adliye mahkemesi, ilk derece mahkemesinin yapacağı işleme benzer bir usulî işlem tesis etmelidir.

Yine HMK m.310(3) hükmü kıyasen uygulanarak, dava dosyası temyiz incelemesine gönderildikten sonra geri alma beyanında bulunulursa, Yargıtay'ın temyiz incelemesine geçmeksizin davalının açık rızasının bulunup bulunmadığını sorulması ve davalının beyanına göre geri alma hususunda ek karar verilmesi için dava dosyasını hükmü veren mahkemeye göndermesi gerekir.⁶

7251 sayılı Kanun ile HMK m.123'e eklenen hüküm gereği mahkeme, davalının açık muvafakat verdiği davacının davayı geri alması üzerine esastan karar vermeyerek davanın açılmamış sayılmasına karar verir. Davanın açılmamış sayılması yönünde verilen kararın şeklen kesinleşmesiyle davanın açılmasına bağlanan tüm hüküm ve sonuçlar geçmişe etkili olarak ortadan kalkar. Davanın açılmamış sayılması ile davaya ilişkin kayıt kapatılır⁷.

Davanın geri alınması nedeniyle davanın açılmamış sayılmasına karar veren mahkeme, davacıyı davalı yararına, yargılama giderlerini ödemeye mahkûm etmesi gerekir. Bu durumda davacıdan maktu karar harcı alınır. Davalı kendisini vekil ile

⁵ Tanrıver: C.I, s.658.

⁶ Tanrıver: C.I, s.659.

⁷ Elgün: s.165.

temsil ettirmişse davalı yararına vekalet ücretine hükmedilir. Söz konusu vekalet ücreti Avukatlık Asgari Ücret Tarifesinin 7. maddesine göre belirlenir.

Davacı isterse geri alma nedeniyle açılmamış sayılan davayı daha sonra tekrar açabilir. Zira geri almanın en önemli amaç ve işlevi davacının dava konusu ettiği hakkı ve talebi hiç etkilenmeksizin yargılamanın sona ermesidir.

2.1 Tahkimde Davanın Geri Alınmasına İlişkin Yasal Düzenlemeler

Tarafların iradesine dayanan tahkim yargılamasında da davanın geri alınması mümkündür. Gerek iç gerekse milletlerarası tahkimde davanın geri alınabileceği yasal olarak öngörülmüştür. Aynı zamanda kurumsal tahkim kurumlarının tahkim kurallarında da davanın geri alınmasına ilişkin hükümler yer almaktadır.

UNCITRAL Uluslararası Ticari Tahkime İlişkin Model Kanun'un 1985 tarihli ilk orijinal versiyonunun 32.maddesinde tahkim davasının geri alınması hususu düzenlenmiştir. UNCITRAL Model Kanun'un 2006 versiyonunda da aynı hüküm korunmuştur. Türkiye'de 21.06.2001 tarih ve 4686 sayılı Milletlerarası Tahkim Kanunu UNCITRAL Model Kanunu'ndan büyük ölçüde esinlenmiştir⁸. MTK, tahkim yargılamasının davacının davasını tek taraflı olarak geri almasıyla sona ermesine ilişkin olarak UNCITRAL Model Kanunu m. 32(2-a) hükmünü aynen almıştır.

Buna göre , MTK m.13/B-1 hükmünde “*Davalının itirazı üzerine hakem veya hakem kurulunun uyuşmazlığın kesin olarak çözümünde davalının hukuki yararı bulunduğunu kabul etmesi hali hariç, davacı davasını geri alırsa...*” denilerek davanın geri alınmasıyla tahkim yargılamasının sona ereceği düzenlenmiştir. Aynı hüküm HMK m.435(1-a) alt fıkrasında da tekrar edilmiştir.

2.2 Tahkimde Davanın Geri Alınması Talebi

⁸ Kalpsüz Turgut: Türkiye'de Milletlerarası Tahkim, Ankara 2007, s.6.

Devlet yargısında olduğu gibi tahkimde de davacının davayı geri alması için hakem veya hakemlere yönelik geri alınma talebinde bulunması şarttır. Geri alma talebi açık olmalı ve davanın tamamen mi yoksa kısmen geri alındığı belirtilmelidir.

Uygulamada davacılar tarafından sıklıkla “davadan vazgeçiyorum” ibaresi kullanılmaktadır. Kanunlarımızda davadan vazgeçme şeklinde bir kurum öngörülmemiştir. Yargıtay davacının sadece davadan vazgeçtiğini beyan etmesini davayı geri alma değil davadan feragat olarak kabul etmektedir⁹. Yine yargı kararlarında davacının söz konusu beyanında şimdilik veya daha sonra davayı takip etmek şartıyla vazgeçiyorum şeklindeki davayı ileride devam ettireceğine yönelik beyanlar ise davanın geriye alındığı şeklinde yorumlanmaktadır¹⁰. Hakem veya hakem heyetin davayı geri almaya ilişkin belirsiz beyanlarda bulunması halinde davacının gerçek niyetini sorması uygun olur.

Davayı geri alma beyanı, yazılı dilekçe ile veya sözlü olarak duruşma yada keşifte yapılabilir. Davacı açık bir şekilde davayı geri alma iradesini içeren dilekçesini

⁹ “Öncelikle mahkemece uyuşmazlık konusu edilen “vazgeçme” kavramından ne anlaşılması gerektiğinin saptanması gereklidir.

6100 sayılı HMK’da “davayı geri bırakma” ile “feragat” haline ilişkin açık hüküm bulunmasına rağmen “vazgeçme” hususunda herhangi bir düzenleme bulunmamaktadır. Vazgeçme beyanının huzurda yapılması halinde; davacının gerçek iradesinin ortaya çıkarılması yönünde ek izahat istenmesi mümkündür. Ancak bu beyanın duruşma haricinde sunulan dilekçeyle dile getirilmesi halinde, hakim nasıl bir yöntem izleyeceği ile ilgili tereddütlerin aşılması gerekmektedir.

Teorik tartışmalar bir yana, kavramın hangi manada kullanıldığına dair HMK metni üzerinden kavram taraması yaptığımızda “vazgeçme” kelimesinin üç ayrı maddede yer aldığını görülmektedir.

Delilden vazgeçme

MADDE 196- (1) Delil gösteren taraf, karşı tarafın açık izni olmadıkça, o delile dayanmaktan “vazgeçemez.”

MADDE 213- ...

(3) Bilirkişi incelemesi yapılmasına karar verilmesinden önce, tarafların sahteliğe ilişkin iddialarından “vazgeçmeleri” hâlinde, hâkim, tazminattan indirim yapabileceği gibi tazminata hükmetmeyebilir.

Davadan feragat

MADDE 307- (1) Feragat, davacının, talep sonucundan kısmen veya tamamen “vazgeçmesidir.”

Bu üç madde metni bir bütün halinde değerlendirildiğinde “vazgeçme” kelimesinin daha çok “feragat” manasında zikredildiği anlaşılmaktadır. Hatta kanun koyucu HMK. 307’ de düzenlenen “feragat” müessesini tarif ederken açıkça “vazgeçme” olarak tarif ettiği görülmektedir.

“Vazgeçme” kavramının hukuk dilindeki karşılığı yanında ikinci bilimsel kaynak olan Türk Dil Kurumu sözlüğünde Arapça kökenli “feragat” için; “hakkından kendi isteğiyle vazgeçme” şeklinde açıklama yer alırken, “vazgeçme” kelimesi için de: “kendi hakkı saydığı bir şeyi artık istemez olmak” açıklamasına yer verildiği görülmektedir.

Tüm bu sayılan gerekçeler doğrultusunda önüne “şimdilik” eki almadığı müddetçe “davadan vazgeçme” kavramının feragat şeklinde anlaşılması isabetli olacağından...”(Yargıtay 11.HD, 19.09.2022 gün E.2022/5207, K.2022/6000 - Corpus Web Mevzuat ve İçtihat Programı).

¹⁰ Aslan: s.54.55.

görev belgesinde belirtilen usule uygun olarak hakemlere iletmesi gerekir. Tahkim mahkemesine sunulan davacının geri alma beyanı davalı tarafa iletilmelidir. Davalının kendisine iletilen davanın geri alma talebine karşı sessiz kalma, muvafakat veya itiraz durumlarından birisi şeklinde alacağı aksiyonu makul süre içerisinde beklemek gerekir. Türk kanunlarında davanın geri alınma talebine karşı davalının aksiyon veya cevap vermesi için herhangi bir süre öngörülmemektedir. Ancak Alman Medeni Usul Kanunu paragraf 269/2 hükmünde davalının davanın geri alındığına ilişkin olarak davalı iki hafta içinde bir beyanda bulunmaz ise zımnın muvafakat verdiği kabul edilmektedir¹¹. Kanaatimce tahkim yargılamasında da hakemlerin geri alma talebine karşı bir beyanda bulunması için tebligatı aldıklarından itibaren varsa herhangi bir muvafakat ve itirazlarını hakemlere sunması için Alman Hukukundaki çözüme uygun olarak iki haftalık süre tanınmaları ve bu süreyi de geri alma talebiyle birlikte davalıya bildirmeleri uygun olur.

Davacı davayı geri alma beyanını duruşma sırasında sözlü olarak da sunabilir. Keşif de tahkim yargılamasının bir oturum sayılır. Bu nedenle keşif sırasında da sözlü olarak sunulan davayı geri alma beyanı geçerlidir. İster keşif ister duruşma sırasında olsun davayı geri alma beyanın tutanağa geçirilmesi ve iradesine uygun olduğunun teyidi için tutanağa geçirilen beyanı davacının yüzüne karşı okunmalıdır¹². Davalı sözlü olarak geri alma beyanının bulunduğu celsede hazır ve geri almaya karşı aksiyonunu açıkça hakemlere ifade etmiş ise ayrıca bir süre verilmesine gerek yoktur. Duruşmada yüzüne karşı davayı geri alma beyanında bulunulan davalı sessiz ve tepkisiz kalmış ise geri alma beyanına karşı diyeceklerini sunması için hakemler tarafından en az iki haftalık süre verilmelidir. Davacı tarafından sözlü olarak geri alma talebinde bulunulduğu duruşmada davalının hazır olması gerekli değildir. Böyle bir durumda davacının geri alma beyanı tutanağa geçirilerek gerekli aksiyonu alması için davalıya bildirilerek gerekli süre tanınmalıdır.

Davacı adına geri alma beyanında bulunan avukatın vekaletnamesinde geri almaya ilişkin özel bir yetki bulunmasına gerek yoktur. Zira HMK m.74 hükmünde davadan feragat ve sulh, vekile özel yetki verilmesi gereken işlemler olarak sayılmış ve

¹¹ Aslan:,s.276.

¹² Aslan: s.277, 278.

davayı geri almadan söz edilmemiştir¹³. Yargıtay da bir kararında davanın geri alınmasında vekaletnamede özel yetkinin gerek bulunmadığını içtihat etmiştir¹⁴.

Tahkim yargılamasında da HMK m.123 hükmü kıyasen uygulanarak hüküm kesinleşinceye kadar davanın geri alınabileceğini kabul etmek gerekir¹⁵. 7251 sayılı Kanun ile HMK m.310(2) hükmü gereği hüküm verildikten sonra dava dosyasının iptal talebinin incelenmesi için bölge adliye mahkemesine gönderilmeden önce davacı, geri alma beyanında bulunmuşsa, hakemler bu beyana karşı davalının aksiyon alması için iki hafta beklemleri gerekir. Davalı bu süre içinde geri alma beyanına karşı açıkça rıza göstermiş veya suskun kalarak zımnen muvafakat etmişse hakemler dava dosyasını tekrar ele alarak bir ek karar ile geri alma nedeniyle davanın açılmamış sayılmasına karar vermelidir. Davalının süresi içinde davacının geri alma talebine itiraz edip esastan karar verilmesinde hukuki yararı olduğunu ispat etmesi halinde, hakemlerin geri alma talebini reddedip tahkim dosyasındaki iptal davası sürecinin kaldığı yerden devamına karar vermeleri gerekir.

Tahkim dava dosyası iptal ve temyiz incelemesine gönderildikten sonra geri alma beyanında bulunulursa, Yargıtay'ın ve bölge adliye mahkemesinin temyiz veya iptal talebinin incelemesine geçmeksizin davalının itiraz hakkını kullanarak kullanmayacağını sorulması ve davalının beyanına göre geri alma hususunda ek karar verilmesi için dava dosyasını hükmü veren hakem mahkemesine göndermelerinin uygun olacağı görüşündeyim.

2.3 Tahkimde Davanın Geri Alınmasında Davalının İtirazı

¹³ Tanriver: C.I, s.1002.

¹⁴ “...özellikle davanın geri alınması (HMK. md. 123) ile davanın baştan itibaren açılmamış sayılacağı ve sonuçlarının ortadan kalkacağı bu nedenle geri alınan bir davanın yenilenmesinin mümkün olmadığı ve Hukuk Muhakemeleri Kanununun 74. maddesi gereğince; davanın geri alınması için vekaletnamede özel yetki aranmayacağına anlaşılmaya göre,...” (Yargıtay 2.HD, 06.03.2013, E.2012/19934, K.2013/5802 : Corpus Web Mevzuat ve İchtihat Programı).

¹⁵ Doktrinde tahkim yargılamasında hüküm verildikten sonra davacının davasını geri alması halinde HMK m.123'ün uygulanamayacağı zira hakemlerin dosyayı tekrar ele almalarının güç olduğu ileri sürülmektedir, **Ağırman, D.:** Milli & Milletlerarası Tahkim, Ankara 2022, s.580.

Taraf iradesi ve tasarruf ilkesi gereği davacı tahkim davasını devam etmeye zorlanamaz. Dava açmanın 180 derece ters işlemi sayılan geri alma işlemiyle davacı devam eden tahkim yargılamasını sonlandırabilir.¹⁶ Bunun yanında davalı da hukuki yararını ispat etmek şartıyla davacının sona erdirmeye yönelik böyle bir talebine itirazda bulunarak yargılamanın devamını sağlayabilir.

MTK ve HMK düzenlemelerinde tahkim yargılamasının davacının davanın geri alınmasına davacının açıkça rıza veya muvafakatının gerekip gerekmediği konusunda doktrinde iki farklı görüş oluşmuştur. Birinci görüş taraftarları tahkim yargılamasında davacının davasını geri almasında davalının muvafakatine ihtiyaç olduğunu ifade etmektedirler. Devamla, eğer davalı davacının davasını geri almasına razı olmazsa, davalının itirazı üzerine hakemler uyuşmazlığı kesin olarak çözümünde, daha doğrusu davanın esastan hallinde davalının hukuki yararının bulunup bulunmadığını karara bağlarlar. Davalının uyuşmazlığın kesin olarak çözümünde, daha doğrusu davanın esastan hallinde davalının hukuki yararının bulunduğu sonucuna varırlarsa, davacının davasını geri lamasına rağmen davaya devam olunur. Hakemler davalının ileri sürdüğü hukuki yarar varlığını yeterli görmezlerse, davacının davasını geri almasıyla dava sona erer.¹⁷

Diğer ve bizim de katıldığımız görüş uyarınca tahkimde davanın geri alınmasına ilişkin MTK m.13/B-1 ve HMK m.435(1-a)hükmünde devlet yargısındaki HMK m.123 hükmünden farklı bir esas getirilmiştir. Davanın geri alınmasında davalının mutlak açık rızasının bulunmasına ilişkin ilke tahkimde yumuşatılmıştır¹⁸. Davacı, davasının geri alınması talebine davalı açıkça rıza gösterebilir. Davalı tahkim davasının geri alınması talebine karşı rızası, hiç cevap vermemek veya sessiz kalmak suretiyle zımnen de olabilir. Devlet yargılamasının aksine tahkim yargılamasında tek hakem veya hakem heyetinin geri alma talebine muvafakat edip etmediği konusunda davalıyı beyanda bulunmaya davet etmesine gerek yoktur. Ancak hakemlerin davacının geri alma talebi kendisine ulaşan davalının bu talebe karşı itiraz hakkını kullanıp kullanmayacağına

¹⁶ Aslan: s.275.

¹⁷ Kalpsüz: s.81; Pekcanıtez, H./Yeşilırmak, A.: Pekcanıtez Usûl Medeni Usûl Hukuku, 15.Bası, İstanbul 2017, s.2725.

¹⁸ Umar, Bilge: Hukuk Muhakemeleri Kanunu Şerhi, Ankara 2011, s.1192.

ilişkin değerlendirme yapması için uygun bir süre beklemesi uygun olur. Bu bağlamda iki haftalık süre uygun süre olarak dikkate alınabilir. Bu süre sonunda davalıdan hakem mahkemesine bir itiraz gelmez ise geri alma nedeniyle tahkim yargılamasının sona ermesine karar verilmelidir.

Davalının geri alma talebine sadece itiraz etmesi veya muvakkatinin bulunmadığını beyan etmesi yeterli değildir. Ayrıca, davalının hakemlere tahkim yargılamasının devamında hukuki yararı olduğunu kanıtlaması gerekir. Tahkim yargılamasının devamında hukuki yararın bulunup bulunmadığını hakemler resen araştırıamaz. Geri almaya itiraz eden davalı tarafından tahkim yargılamasının devamındaki hukuki yarar ortaya konmadan hakemlerin resen bir tespit yapıp tahkim yargılamasını sürdürmeleri, yetkilerini aşmaları anlamına gelir. Böyle bir durumda hakemlerin yetkilerini aşarak tahkim davasında esastan verdikleri kararın iptali söz konusu olur¹⁹.

Davalının tahkim yargılamasının devamındaki hukuki yararı özel bir niteliğe sahip olmalıdır. Yoksa tek başına tahkim yargılamasının kesin hükme bağlanmasının istenmesi böyle bir ispat için yeterli değildir. Tahkim yargılamasında alınacak kesin hükmün bağlantılı veya ek başka bir durumlar için elzem olduğunun ortaya konmalıdır. Örneğin, tahkim yargılamasındaki hukuki ilişkiye dayalı veya zincirleme bir işlem için tahkim davasının konusunu oluşturan hukuki sorun kesin hükümle çözüme bağlanması gerekmesi gibi bir durum olmalıdır.

Hakem veya hakem kurulu davalının hukuki yararı olduğu kanaatine varırsa, davacıdan eksik yargılama gider avansını ödemesi istenir. Davacı belirlenen sürede söz konusu gider avansını ödemez ise bu kez davalıya ödeme istemiyle başvurulur. Davalı da kendisine tanınan sürede tahkim gider avansını öder ise tahkim yargılamasına devam edilir. Aksi halde tahkim yargılaması geri alma değil de gider avansının yatırılmaması nedeniyle sona erer²⁰.

2.4 Tahkimde Davanın Geri Alınması Talebinin Kabulün Sonuçları

¹⁹ Tanrıver, Süha: Medeni Usul Hukuku, C.II, Ankara 2021, s. 423.

²⁰ Özbek, Mustafa Serdar: Tahkim Hukuku, C.II, Ankara 2021, s.1286.

Hakem veya hakem heyeti, tahkim davasının geri alınması talebini kabul ederse tahkim yargılamasının sona erdirilmesine ve davanın açılmamış sayılmasına karar verir. Davanın geri alınmasından sonra hakemlerin artık uyuşmazlığın esası hakkında karar vermeleri mümkün değildir. Hakemlerin geri alma sebebiyle son verilmesine karar verdiği tahkim yargılaması baştan itibaren açılmamış sayılır²¹.

Yargıtay'ın davanın geri alınması halinde yerinde olarak davanın açılmamış sayılmasına karar verileceğine ilişkin kararları bulunmaktayken²², bazı kararlarında karar verilmesine karar verilmesine ilişkin karar verdiği görülmektedir²³.

Davanın açılmamış sayılmasının bir sonucu olarak davacı zamanaşımı süresi içinde davayı tekrar açabilir. Tahkim davasının açılmamış sayılmasına karar verilmesiyle birlikte zamanaşımının kesilmesi etkisi de ortadan kalkar. Bu nedenle davacının tekrar tahkime başvurabilmesi için zamanaşımı süresinin dolmamış olması gerekir²⁴.

²¹ Aslan: s.322.

²² “Davacı değişik şekillerde davasını takipten vazgeçebilir. Ancak, bunların her birinin sonuçları farklıdır. Bunlardan birisi olan, “davanın geri alınması”nda davacı hakkından feragat etmemekte, ileride tekrar dava açabilme hakkını saklı tutarak, şimdilik davayı takip etmeyerek, geri almaktadır. Davanın geri alınması ile, dava baştan itibaren açılmamış sayılır ve sonuçları ortadan kalkar. Davanın geri alınabilmesinin koşulları 6100 sayılı HMK’nın 123. maddesinde belirtilmiştir. Anılan madde uyarınca, “Davacı, hüküm kesinleşinceye kadar, ancak davalının açık rızası ile davasını geri alabilir”. Davalının açık rızası dışında, davayı geri alma yasağı bulunmaktadır. Davalının açık muvafakatinin bulunması halinde, davanın esası hakkında bir karar verilmez.

22.03.2012 duruşma zaptının incelenmesinden, davacı vekilinin, tarafların sulh olması nedeniyle davadan vazgeçtiklerini beyan etmesine karşın, davalı SGK vekilinin, devanın reddine karar verilmesini talep ettiği belirttiği görülmektedir.

Yukarıda belirtilen maddi ve yasal olgular gözetildiğinde, Kurum tarafından kayda geçirilen hizmet var ise, konusuz kalan davanın esası hakkında karar verilmesine yer olmadığına, aksi halde, davanın açılmamış sayılmasına şeklinde hüküm kurmak gerekirken, mahkemece, “konusuz kalan davanın esası hakkında karar verilmesine yer olmadığına ” karar verilmiş olması, usul ve yasaya aykırı olup, bozma nedenidir.” (Yargıtay 10.HD, 09.07.2012, E.2012/14055, K.2012/13498: Corpus Web Mevzuat ve İçtihat Programı)

²³ “Bilindiği üzere; HUMK’nunun 185. maddesinde “ davalının rızası olmaksızın, davacı davasını takipten vazgeçemez” hükmü öngörülmüş ve 01.10.2011 tarihinde yürürlüğe giren 6100 sayılı HMK’nun 123. maddesinde de; “ davacı, hüküm kesinleşinceye kadar, ancak davalının açık rızasıyla davasını geri alabilir” şeklinde düzenlemeye yer verilmiştir.

Bu durumda, davacının “davayı geri alma” beyanı ve davalı yanında davanın geri alınmasına muvafakat etmesi nedeniyle, davalının temyiz istekleri yerindedir. Kabulü ile hükmün, davanın geri alınması hususu gözetilmek suretiyle “ dava hakkında bir karar verilmesine yer olmadığına” şeklinde bir karar verilmek üzere...”

²⁴ Ağırman: s.580.

Davanın geri alınmasına karar veren tahkim mahkemesi taraflar aksi yönde anlaşmamışlarsa davacıyı yargılama giderlerini ve bu arada davalı yararına avukatlık ücreti ödemeye mahkum eder. Tahkim yargılamasında geri alınma nedeniyle davanın açılmamış sayılması halinde davacıya yükletilecek vekalet ücreti Avukatlık Asgari Ücret Tarifesinin 7 ve 13. maddeleri birlikte uygulanarak belirlenir. Söz konusu vekalet ücreti tahkim yargılamasında dava yönetim toplantısı yapılmadan ve tutanak imzalanmadan verilmiş ise, tarife ücretinin yarısına; duruşma tutanağının imzalanmasından sonra verilmiş ise Tarifedeki ücretin tamamına hükmedilir. Nispi tarifeye göre hesaplanacak vekalet ücreti asliye hukuk mahkemesi için öngörülen maktu vekalet ücretini geçemez. Ancak dava değerine göre hesaplanacak nispi vekalet ücretinin maktu ücretin altında kalması mümkündür²⁵.

3. Davadan Feragat

Genel kullanım itibariyle feragat kavramı “hakkından vazgeçmek” “el çekmek” anlamında kullanılmaktadır. Medeni usul hukukundan başka maddi hukukta da vazgeçme anlamında feragat, mirastan feragat (TMK m.573), önalım hakkından feragat (TMK m.733) kullanıldığı görülmektedir²⁶.

HMK 307 hükmüne göre davadan feragat, davacının talep sonucundan kısmen veya tamamen vazgeçmesidir. Kanundaki bu tanım genişletilerek görülmekte olan bir davanın davacısının, mahkemeye yönelik ve varması gerekli, tek taraflı bir irade açıklamasıyla, talep sonucundan kısmen veya tamamen vazgeçmesine davadan feragat denir²⁷.

Hiç kimse yargı organı önüne gelmiş uyuşmazlığı takibe zorlanamaz ve Anayasanın 36.maddesinde öngörülen hak arama özgürlüğünü sonuna kadar kullanması istenemez. Davadan feragat da mahkeme hükmüne gerek kalmaksızın tarafların kendi özgür iradeleriyle yargılamayı sona erdirmeleri söz konusu olmaktadır²⁸.

²⁵ Kaya, H.: Yargılama Giderleri, Ankara 2021, s.248.

²⁶ Akyol Aslan, L.: Medeni Usul Hukukunda Davadan Feragat, Ankara 2011, s.65.

²⁷ Tanrıver, C.I : s.999; Akyol Aslan: s.68.

²⁸ Tanrıver, C.I : s.1000; Akyol Aslan: s.68.

Davadan feragat avacının tek taraflı irade beyanıyla gerçekleşen yapılaş şekli itibariyle bir usuli işlemdir²⁹. Bu nedenle davalının kabulüne ihtiyaç göstermeden hukuki sonuçlarını doğurur. Davadan feragat bu anlamda davalının kabulü halinde gerçekleşebilen davayı geri almadan ayrılmaktadır. Zira davadan feragatte davacı bir daha açmamak üzere dava hakkından vazgeçtiği için davalının kabulünü aramaya ihtiyaç yoktur³⁰.

Davacı vereceği bir dilekçe ile yazılı olarak feragat edebileceği gibi duruşma veya keşif sırasında sözlü feragat beyanında bulunabilir. Davacının duruşma sırasında sözlü olarak feragat beyanında bulunabilmesi için karşı taraf davalının hazır olmasına da gerek yoktur. Sözlü olarak yapılan feragat beyanı mahkeme tarafından tutanağa geçirilir³¹. HMK m.74 hükmü uyarınca davacı adına feragat beyanında bulunacak vekilinin vekaletnamesinde feragate ilişkin özel yetkisi bulunmalıdır³².

Davadan feragatin maddi hukuk yönünden dava konusu hakkı sona erdiren bir yönü olması nedeniyle açık olması ve herhangi bir tereddütün bulunmaması gerekir. Bu nedenle mahkeme tarafından davacının gelecek iradesinin davadan feragat mı yoksa davayı geri alma mı olduğu tespit edilmelidir. Uygulamada kullanılan “davadan vazgeçiyorum” ibaresi davadan feragat olarak kabul edilmektedir. Ancak vazgeçme beyanına “şimdilik” veya “ileride tekrar dava açmak” gibi ibarelerle birlikte kullanılan davadan vazgeçme beyanı davadan feragat değil davayı geri alma beyanı anlamına gelmektedir³³.

Davadan feragat şarta bağlı olarak yapılamaz. Zira davadan feragat beyanında bulunmak, şarta bağlanamayan yenilik doğuran hakkın kullanılması niteliğindedir. Aynı zamanda davadan feragat davayı sona erdirdiğinden mahkeme hükümleri de şarta bağlı olarak verilemez³⁴.

²⁹ Pekcanitez, H./Atalı, M.: Pekcanitez Usûl Medeni Usûl Hukuku, 15.Bası, İstanbul 2017, s.2011.

³⁰ Akyol Aslan: s.128.

³¹ Akyol Aslan: s.244.

³² Kuru, B.: İstinaf Sistemine Göre Yazılmış Medeni Usul Hukuku, İstanbul 2016, s.526.

³³ Kuru: s.526.

³⁴ Akyol Aslan : s.136.

Bir kere davadan feragat iradesi açıklandıktan sonra geri dönülmesi mümkün değildir. Bu durum da yine davadan feragat beyanın yenilik doğuran hakkın kullanılması niteliğinde olmasının bir başka sonucudur.³⁵

Davadan feragat, dava reddedilmiş gibi maddi anlamda kesin sonuç doğurur. Davacının davasından tamamen feragat etmesi üzerine, feragatin kanuna uygun şekilde yapılmış olduğunu tespit eden mahkeme, feragat nedeniyle davanın reddine karar verir. Ret kararında ,davacı davada haksız çıkmış gibi yargılama giderlerine mahkûm edilir.³⁶

3.1 Tahkimde Davadan Feragat

Esas itibarıyla tarafların üzerinde serbestçe tasarruf edebilecekleri uyuşmazlıkların görüldüğü tahkim yargılamasında da davadan feragat edilebileceğinde duraksama yoktur³⁷. Hiç kimsenin açmış olduğu davayı sonuna kadar devam zorlanamayacağı kuralı, irade özerkliğinin devlet yargısından daha fazla egemen olduğu tahkim yargılamasında haydi haydi geçerli olmalıdır³⁸.

Devlet yargılamasında, bazı davalarda davadan feragat mümkün değildir. Buna göre, iflas kararı verildikten sonra iflas davası, SGK hizmet tespiti davası, ortaklığın giderilmesi davası, ihalenin feshi ve hakim sorumluluğu davalarından feragat edilemez. Feragatin mümkün olmadığı bu davalar her nasılsa tahkim yargılamasına konu edilmişse, tahkimde de feragatle sonuçlandırılmaz. Aynı şekilde tahkime elverişli olmayan bir dava tahkimde açılmışsa esas hakkında hüküm vermeye yetkisi bulunmayan hakemler tahkim davasında feragata dayalı olarak davanın reddine karar vermeleri mümkün değildir.³⁹

3.2 Tahkimde Davadan Feragat Usulü

³⁵ Akyol Aslan : s.138.

³⁶ Kuru : s.532,533.

³⁷ Ağırman: s.567; Özbek: s.1347.

³⁸ Akyol Aslan: s.229.

³⁹ Ağırman: s.567.

Uluslararası düzenlemelerde ve Türk hukukunda HMK ile MTK’da tahkimde davadan feragatle ilgili bir hüküm yer almamaktadır. Özel düzenleme yokluğu tahkim davasının feragatle sonuçlandırılmasına engel değildir.

Taraflar arasında tahkim yargılamasında feragat usulünü belirleyen kurallar var ise öncelikle bu kurallar uygulanacaktır. Ancak tarafların sözleşmeyle de olsa tahkim yargılamasında davadan feragati iki taraflı olarak dahi yasaklamaları hukuken mümkün ve geçerli değildir.⁴⁰

Taraflar tahkim sözleşmesinde yada görev belgesinde Türk usul hukuku kurallarını veya Hukuk Muhakemeleri Kanunu’nun uygulanmasını kararlaştırmışlarsa HMK m.305 ve devamı maddelerindeki feragat hükümlerine göre süreç yürütülecektir.⁴¹

Taraflar arasında HMK hükümlerinin uygulanması kararlaştırılmamış veya özel feragat usulü kuralları belirlenmemişse, Tek Hakem veya Hakem Heyetinin tahkim yargılamasında davadan feragatle ilgili HMK 305 vd. hükümlerini uygulamalarına bir engel yoktur⁴². Hatta böyle bir durumda yıllar içinde menfaatler dengesini en iyi şekilde sağlamak için geliştirilmiş ve dizayn edilmiş Hukuk Muhakemesi Hukuku kurallarını kesin hükümle sonuçlanacak tahkim yargılamasında feragatle ilgili uygulamaları adil bir çözüm tarzı olacaktır.

3.3 Tahkimde Feragate İlişkin Özel Durumlar

3.3.1 Tahkimde Kısmi Feragat

Tahkimde görülen bir davadaki talepten kısmen feragat etmek mümkündür. Zira davasının tamamını takip etmeye zorlanamayan davacı, çoğun içinde azı vardır kuralı gereği davasındaki talebinden bir kısmından feragat edip bir kısmını yürütebilir⁴³.

⁴⁰ Ağırman: s.568.

⁴¹ Ağırman: s.568.

⁴² Ağırman: s.569.

⁴³ Sanıvar, H.D.: Türk Medeni Yargılama Hukukunda Feragat, İstanbul 2017, s.22. (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi)

Tahkimde kısmi feragat dilekçe ile veya sözlü olarak duruşmada hakemlere ileilmek suretiyle yapılabilir⁴⁴. Davacı konusu para olan davasında dava konusunu azaltması, davadan kısmi feragat anlamına gelir. Dava konusunun ıslahla azaltılması halinde dahi sonuç değişmez⁴⁵.

İster açık kısmi feragat olsun isterse talep sonucunun azaltılması yoluyla dolaylı kısmi feragat olsun, kısmi feragat halinde tahkim yargılaması feragat edilmeyen kısım yönünden devam eder. Ancak davacı tahkimde feragat etmediği kısma ilişkin davasını kazansa bile kısmi feragat ettiği kısım yönünden yargılama gideri ödemeye mahkum edilir. Zira davacı davanın kısmen feragat ettiği kısım yönünden haksız çıkmış sayılır.⁴⁶

3.3.2 Terditli Davalarda Feragat

Terditli dava, davacının aynı davalıya karşı olan birden fazla talebini, aralarında aslilik-ferilik ilişkisi kurmak suretiyle aynı dava dilekçesinde kademeli olarak talepte bulunması halinde ortaya çıkar. Terditli davada ilk önce asli talep incelenir. Asli talebin reddedilmesi halinde feri talebin incelemesine geçilir. Tahkim davası da terditli dava şeklinde açılabilir.

Terditli tahkim davasında asıl talepten feragat edilmesi halinde hakem veya hakem heyeti doğrudan feri talebi inceler; yalnızca feri talepten feragat edilirse, dava, terditli dava olmaktan çıkar ve sanki yargılama sadece asli talep üzerinden dava açılmış gibi yürütülür⁴⁷. Ayrıca davacının hem asıl hem de feri talebinden aynı veya farklı zamanlarda vazgeçmesi de mümkündür.

3.3.3 Davaların Yığılması Halinde Feragat

Tahkim yargılamasında objektif dava birleşmesi de denilen birden fazla taleple de dava açılabilir. Objektif dava yığılması halinde, her bir talep ayrı bir dava sayılır.

⁴⁴ **Akyol Aslan:** s.246.

⁴⁵ Davayı geri alma bakımından aynı çözüm tarzı için bkz. **Aslan:** s.508,509.

⁴⁶ **Akyol Aslan:** s.130.

⁴⁷ **Sanıvar:** s.23.

Feragat edilen her bir talep reddedilmiş gibi hüküm kurulur.⁴⁸ Hakemler feragat edilmeyen diğer talepler hakkında tahkim yargılamasını devam ettirir.

3.4 Tahkimde Feragatin Sonuçları

Davadan feragatle tahkim davası sona erer. Davadan feragat, maddi hukuka etki ederek , dava edilen hakkı da sona erdirdiği için aynı hakka dayalı olarak tekrar yeni bir tahkim davası açılmaz.

Tahkim davası, feragatin yapıldığı anda sona erer. Tek Hakem veya Hakem Heyetinin vereceği karar, feragat nedeniyle davanın sona erdiğinin tespitine ilişkin bir karardır. Bu karar maddi anlamda kesin hüküm oluşturan bir karar değil HMK m.311 uyarınca kesin hüküm gibi sonuç doğuran şekli anlamda kesin hüküm niteliğinde bir karardır⁴⁹. Hakemler feragat nedeniyle davanın sona erdiğini tespiti yerine esastan reddine karar vermeleri hakem kararının iptaline neden olur⁵⁰.

Tahkim davasının feragat nedeniyle sona erdiğinin tespitine karar veren hakem veya hakem heyeti bütün yargılama masraflarını davacıya yükler. Taraflar aksini kararlaştırmamışlarsa, hakem ücret tarifelerine göre hakem ücretine hükmedilir.

4. Tahkimde Sulh

Mahkeme önünde olduğu gibi taraf iradesinin egemen olduğu tahkim yargılamasında da sulh yapılabilir. Tahkim görüşmelerinin gizli yürümesi ve hakemlerin ihsası rey kaygılarının düşük olması, tarafların uyuşmazlığı sulhle bitirmelerini kolaylaştırır.⁵¹

Hakemlerin arabuluculuk da yapabilmeleri ve *tahkim -arabuluculuk – tahkim (arb-med-arb)* geçişinin mümkün olması tahkimin üstün yönlerindendir. Bu nedenlerle hakem veya hakem kurulunun başarılı bir şekilde sulhe teşvik ettiği taraflar,

⁴⁸ Sanıvar: s.37.

⁴⁹ Tanrıver :C.1, s. 1006.

⁵⁰ Ağırman: s.569.

⁵¹ Özbek: s.1335.

anlaşabilirler ve tahkim yargılamasının sulhu tespit eden hakem kararıyla bitirilmesini isteyebilirler.⁵²

4.1 Tahkimin Sulhe Elverişliliği

Sulhün de tahkimin de her ikisinin konusu, tarafların üzerinde serbestçe tasarruf edecekleri uyuşmazlıklar olduğu için, tahkime elverişli olan bir uyuşmazlık sulhe de elverişlidir.⁵³

Taraflar, tahkim yargılamasının kapsamı dışındaki tahkime elverişli bir hususu sulh kapsamına alarak hakem kararına geçirebilirler. Ancak tahkim yargılaması sırasında tahkime elverişli olmayan bir hususun sulh sözleşmesine konularak hakem kararı kapsamına dahil edilmesi mümkün değildir.

Tek tarafa tahkime başvuru hakkı tanıyan *asimetrik tahkim anlaşmalarının* geçerli olup olmadığı tartışmalıdır. Tartışmaları bir tarafa bırakacak olursak, asimetrik tahkim anlaşmalarında ancak her iki tarafın birlikte başvurmalarıyla sulhu hakem kararı olarak tespit edilmesi mümkündür.⁵⁴

HMK m.313(4) hükmü uyarınca feragatten farklı olarak sulhun bozucu ve geciktirici şarta bağlanma imkanı vardır. Sulh sözleşmesinde belirlenen şart geciktirici şart ise, şartın gerçekleşmesi beklenir. Şartın gerçekleşmesi durumunda sulh hakem kararına hüküm olarak geçilir. Bozucu şarta bağlı olarak yapılan sulh sözleşmesinde şart hakem kararına geçirilir. Bozucu şart gerçekleşirse yine bir tahkim yargılaması açmak gerekir.⁵⁵

4.2 Tahkimde Sulhe İlişkin Hukuki Düzenlemeler

Tahkimde davanın geri alınması ve davadan feragat gibi diğer son bulma hallerinin aksine uluslararası hukuk metinlerinde ve Türk Hukukunda tahkimde sulhe ilişkin çok daha fazla hukuki düzenlemelerin bulunduğu görülmektedir.

⁵² Özbek: s.1335.

⁵³ Özbek: s.1336.

⁵⁴ Elçin, D.: Milletlerarası Ticari Tahkim Hukukunda Sulh, Ankara 2019, s.170.

⁵⁵ Özbek: s.1337.

Bunlardan UNCITRAL Tahkim Kuralları m.34 «*Taraflar, hakem kararı verilmeden önce sulh olurlarsa hakem kurulu, tahkim yargılamasına son verir veya her iki tarafın talebi ve hakem kurulunun uygun görmesiyle anlaştıkları sulh metnini hakem kararı olarak tespit eder.*» şeklinde düzenleme yer almaktadır.

Türk hukukunda gerek milletlerarası tahkim gerekse de milli tahkim de tahkim yargılaması sırasında tarafların sulh olması ile ilgili yasal olarak düzenlenmiştir. MTK m.12/D: «*Tahkim yargılaması sırasında taraflar uyuşmazlık konusunda sulh olurlarsa, tahkim yargılamasına son verilir. Tarafların istemini uygun bulan hakem veya hakem kurulunca sulh, hakem kararı olarak tespit edilir.*» denilmektedir.

İç tahkime ilişkin Hukuk Muhakemeleri Kanunu, MTK'da yer alan sulhe ilişkin hükmü biraz daha detaylandırmıştır. HMK m.434(1) :«*Tahkim yargılaması sırasında taraflar uyuşmazlık konusunda sulh olurlarsa, tahkim yargılamasına son verilir. Tarafların talebi, ahlaka veya kamu düzenine aykırı değilse ya da tahkime elverişli olan bir konuya ilişkin ise sulh, hakem kararı olarak tespit edilir.*» hükmünü içermektedir. Burada hakemlerin sulhu hakem kararı olarak tespit etmeden önce sulh metninin ahlaka ve kamu düzenine aykırı olmaması şartı özellikle ve ayrıca zikredilmiştir.

4.3 İstanbul Tahkim Merkezi (ISTAC) Tahkim Kurallarına Göre Sulha Dayanarak Tahkim Yargılamasının Sona Erdirilmesi

İstanbul Tahkim Merkezi, Türkiye'nin önemli bir tahkim kurumu olarak İstanbul Finans Merkezi projesi kapsamında ihdas edilmiştir. İstanbul Tahkim Merkezi (ISTAC) gerek milli gerekse milletlerarası uyuşmazlıkların çözümlenmesinde tahkim hizmeti sunmak üzere kurulmuş bağımsız, tarafsız ve özerk bir tahkim kurumudur. ISTAC, bir kurumsal tahkim merkezi olarak İstanbul Tahkim Merkezi Tahkim Kurallarını yayımlamıştır.⁵⁶

⁵⁶ Topaloğlu, M.: ISTAC Tahkiminde Hakem Kararları, INTERNATIONAL CONFERENCE ON EURASIAN ECONOMIES 2021, s. 382 : <https://www.avekon.org/papers/2580.pdf>

ISTAC Tahkim Kuralları m.28 «*Dosyanın, Tek Hakem veya Hakem Kurulu'na havalesinden sonra taraflar sulh olurlarsa, tahkim yargılamasına son verilir. Tarafların talebi ve Tek Hakem veya Hakem Kurulu'nun bu talebi kabul etmesi üzerine sulh, hakem kararı olarak tespit edilebilir.* » hükmünü içermektedir. Buna göre ISTAC tahkim yargılamasında sulh, ancak dosyanın Sekreteryaya tarafından Tek Hakem veya Hakem Kurulu'na havale edildikten sonra yapılabilir. Taraflar, Tek Hakem veya Hakem Kurulu önünde olmadan sulh anlaşmasına varabilirler. Böyle bir anlaşmayı bildirmeleri halinde Tek Hakem veya Hakem Kurulu tahkim yargılamasını sona erdirir. Tahkimin sona erdirilmesine ilişkin bu karar bir ilam hükmünde değildir. Dolayısıyla böyle bir durumda taraflardan birinin sulh anlaşmasına uymaması halinde diğer taraf tekrar dava açmak zorunda kalmaktadır.⁵⁷

4.4 Sulhu Tespit Eden Hakem Kararı Verilmesi Talebi

Taraflar sulhu tespit eden hakem kararı verilmesini tek hakem veya hakem Kurulundan talep edebilirler. Tarafların hakem kararı haline gelmesini istedikleri sulh hükümlerinin tahkime elverişli, ahlaka ve kamu düzenine aykırı olmaması gerekir. Örneğin, tahkim mahkemesi, taraflardan birinin kara paranın aklanması, rüşvet veya terörün finansmanı gibi bir hukuka aykırı bir amaçla vardıkları sulh anlaşmasını hükme alınması talebini reddedebilir⁵⁸.

Hakemler tarafından uygun bulunan taraflar arasındaki sulh sözleşmesi hükümleri ilam niteliğinde hakem kararı haline getirilmektedir. İlam haline gelen sulhun icra müdürlüğü vasıtası ile icrası veya New York Sözleşmesi hükümlerine göre tenfizi istenebilir⁵⁹.

4.5 Sulhun Hakem Kararı Haline Getirilmesi Usulü

⁵⁷ Akıncı, Z.: Milletlerarası Tahkim , 6.Baskı, İstanbul 2021, s.687.

⁵⁸ Elçin: s.157.

⁵⁹ Özbek: s.1344.

Hakem kararı haline getirilmesi istenen sulh anlaşması, Tek Hakem veya Hakem Kurulu tarafından taraflara sesli olarak okunarak tutanağa geçirilerek ve taraflara imzalatılmalıdır. Tek Hakem veya Hakem Kurulu gerekçe yazmaz sadece sulh anlaşması hükümlerini hakem kararına geçirir.⁶⁰

Hakem Kurulu tarafından yürütülen tahkimde sulhu tespit eden karar, hakemlerin tamamı veya çoğunluğu tarafından imzalanır. Çok istisnai hallerde ahlaka aykırılık veya kamu düzeni hususunda hakemlerin biri muhalefette kalabilir.

Taraflar sulhte genellikle yargılama masrafları konusunda da anlaşılır. Eğer anlaşma yoksa Tek Hakem veya Hakem Kurulu davanın açıldığı tarihteki haklılık durumuna göre yargılama masraflarından hangi tarafın sorumlu olduğunu belirler.⁶¹

⁶⁰ Elçin: s.168-169.

⁶¹ Ağırman: s.578.